

Een veel te vroeg afscheid van een bevlogen PvdA collega en fijn mens.

Praat mee over groen en water in de stad. Meld je aan bij Rina van Rooij

Kom naar het laatste lijsttrekkersdebat op 3 december in Amsterdam

Provinciaal

NR. 4 - DECEMBER 2016

Tweede Kamer

Verkiezingen

Door Rian van Dam - voorzitter Gewestbestuur

De voorbereidingen voor de Tweede-Kamerverkiezingen zijn in volle gang. Lijsten worden bekendgemaakt, programma's gepresenteerd, posities worden verkend en de eerste verkiezingsretoriek is al te horen.

Lijsttrekkerverkiezing

Zelf zijn we met lijst en lijsttrekker een beetje aan de late kant, het congres is pas in januari. Aandacht en publiciteit is dan naar achteren geschoven, op zich jammer, maar de lijsttrekkersverkiezing geeft inmiddels al voldoende reuring. Ik

kan van alles zeggen over het ontbreken van een vrouwelijke kandidaat (we hebben overigens voldoende goede vrouwen in de partij), de terugtrekkende bewegingen van Monasch, de opvatting dat er weinig te kiezen valt bij deze kandidaten, maar dat doe ik niet. We moeten juist nu met opgeheven hoofd staan voor onze idealen, en eenieder die deze idealen draagt en steunt verwelkomen, en strijden met de mensen die er zijn. Mogen we dan niet kritisch zijn?

[Lees verder op pagina 2](#)

In memoriam
Tjeerd Talsma
pagina 4 en 5

Vervolg van voorpagina

Natuurlijk, dat moet juist, kritiek, discussie en debat scherpt onze visie, verstevigt het beleid en overtuigt in maatregelen. Open staan, ook voor afwijkende standpunten, gaat ons helpen om met respect het debat te voeren. Ontwikkelingen met betrekking tot de Brexit, de verkiezing van Trump en, dichterbij huis, het Oekraïne referendum moeten ons als PvdA wakker schudden en scherpen in, en wellicht herdefiniëren van, onze visie op de samenleving. Vanaf deze plek hoef ik volgens mij niemand te overtuigen van het belang van een sterke PvdA, voorwaar geen sinecure en een zware campagne opgave die we daarin met zijn allen hebben. Ons linkse, sociale en vaak genuanceerde geluid is niet populair, maar we moeten ons verhaal wel blijven uitdragen. Het gewest zal in de komende periode een aantal activiteiten organiseren om de campagne te ondersteunen.

Reactie van de fractie

Het verkiezingsprogramma is in concept klaar. In dit nummer geven onze fractieleden hun reactie op het programma vanuit hun eigen woordvoerderschap. Daarmee wordt het programma op die onderwerpen en thema's tastbaar en

De lijsttrekkerkandidaten: Diederik Samsom en Lodewijk Asscher

inzichtelijk. Inmiddels is bij het verschijnen van deze Provinciaal het voorcongres al geweest. In de pilot leden-democratie hebben Amsterdam en het gewest de handen ineen geslagen om jullie zoveel mogelijk invloed via moties en amendementen te geven op het verkiezingsprogramma. Een proces dat nog volop in ontwikkeling is.

Meld je aan

Op 3 december is er een groot lijsttrekkersdebat in Amsterdam, komt allen naar Roest, Jacob Bontiusplaats 1, aanvang 14.00 uur. Als je je aanmeldt via de PvdA website weet je zeker dat je erbij kunt zijn.

Start campagne

De nieuwjaarsreceptie zetten we in als start van de campagne. Dit jaar sluiten

we ons aan bij de afdeling Haarlem. Zondag 8 januari treffen we elkaar op een nog nader bekend te maken lokatie. Uiteraard hebben we naast gelegenheid voor de nieuwjaarswensen en netwerken een leuk programma met inspirerende sprekers. Een opwarmronde voor het verkiezingscongres het weekend daarop. Uiteraard zijn er ook volgend jaar mogelijkheden voor gewest en partijbureau om afdelingen bij activiteiten te ondersteunen. Maak daar ook gebruik van. De campagnecommissie i.o. gaat de komende periode aan de slag.

Alle hens aan dek, en de schouders eronder! Ik blijf geloven in onze idealen, u toch ook!!

meer dan de beoogde 250 hectare aan het Nationaal Natuur Netwerk toegevoegd. Het beleid t.a.v. van natuur is vaak versnipperd. We stellen daarom voor om, met de nieuwe natuurwet in de hand, komend jaar een traject te starten voor een efficiënter en in de uitvoering eenvoudiger natuurbeleid.

De jaren van crisis hebben geleid tot stagnatie van plannen voor woningbouw en een achterblijvende productie. Het weer op gang brengen kost tijd, zeker in het licht van de komende, nieuwe Omgevingswet. Maar de nood is hoog. Wat de PvdA betreft stelt de Provincie zich daarom actiever op richting de regio's.

Onze prioriteiten komen terug in het beleid van de provincie en dus kan er de komende tijd veel goeds worden gerealiseerd.

XANDER DEN UYL - FRACTIEVOORZITTER PROVINCIALE STATEN NH

Ons tweede jaar

Recent heb ik namens de fractie in de algemene beschouwingen in de Staten de begroting 2017 beoordeeld op de vier prioriteiten van de fractie; werken, wonen, natuur en duurzaamheid.

Mede dankzij het verantwoorde kabinetsbeleid gaat het beter in Noord-Holland. Ook de provincie kan weer nieuwe initiatieven ontplooiën om te komen tot een meer duurzame en inclusieve samenleving. Waarvoor voor alle mensen plaats is, met uitzicht op werk en wonen en waarin recreatie voor iedereen toegankelijk is. Wij vinden 'de Kop Werkt' van groot belang. Het samen met de vier Kopgemeenten aanpakken van concrete projecten aldaar, zijn van groot economisch belang voor de Kop én werkgelegenheid aldaar. Daarvoor is veel geld vanuit provincie en gemeenten beschikbaar. Voor economie en werk is een goede data infrastructuur

van groot belang. We hebben daarom met de andere coalitiepartijen GS gevraagd een plan voor de realisatie van glasvezel in de hele provincie op te stellen.

Nu de akkoorden van Parijs in het kader van klimaat zijn geratificeerd, is er heel veel werk aan de winkel. Daarbij speelt de energietransitie een grote rol. De Staten hebben eerder een motie van PvdA en D66 aangenomen waarin GS wordt gevraagd verdere stappen te zetten, ook ten aanzien van de CO2 reductie. GS heeft positief gereageerd. Wat de PvdA betreft mag er op dit gebied nóg meer ambitie en daadkracht worden getoond. De realisatie van de afgesproken 685,5 mw aan windenergie is daarvan een onderdeel, naast zonne-energie en vergaande energiebesparing.

Het natuurbeleid van onze provincie ligt goed op koers. Afgelopen jaar zijn

Wonen in Noord-Holland

DOOR LARS VOSKUIL - DUO-COMMISSIE LID RUIMTE, WONEN EN WATER

De PvdA zet in het landelijke verkiezingsprogramma in op de bouw van 50.000 extra woningen per jaar. Daarbij wordt eerst gekeken naar bouwen binnen de bestaande steden en het ombouwen van kantoorruimte naar woningen, maar daarmee halen we de noodzakelijke aantallen niet.

Nieuwe locaties

Voor Noord-Holland zal dit betekenen dat we ook moeten durven kijken naar nieuwe bouwlocaties, misschien zelfs in gebieden die nu nog uitgesloten zijn. Bovendien zet de PvdA in Noord-Holland expliciet in op het bouwen rond OV-knooppunten, zodat mensen eenvoudig en milieuvriendelijk met het openbaar vervoer naar hun werk kunnen reizen.

“Discussie over woningbouwlocaties vraagt om lef.”

Een goede afweging tussen landschap, leefomgeving en woningbouwbehoefte vraagt om zorgvuldigheid, behoedzaamheid en om lef. Het lef om verder te kijken dan de voor de hand liggende locaties. Dat zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat we delen van het open Noord-Hollandse landschap dat ons allen zo lief is, toch aan moeten wijzen als woningbouwlocatie. Dat wordt een

betaalbare nieuwbouwwoningen in Sint Pancras, vlakbij Alkmaar

ingewikkelde discussie, maar wel een waar we niet omheen kunnen. Als we niet willen dat we straks door de realiteit van de woningnood worden ingehaald, zullen we er nu over moeten spreken.

Huurquote

Bouwen is één ding, maar zorgen voor voldoende bereikbare, betaalbare woningen gaat verder. Dat vraagt ook om een eerlijker systeem van beprijzing van huurwoningen. Mensen met een laag inkomen gaan zelfs met maximale huurotslag vaak nog gebukt onder de kosten van wonen. De huurprijs van een sociale huurwoning moet een veel directere relatie krijgen met het inkomen van de huurder. Daarom pleit de PvdA in het verkiezingsprogramma voor de invoer

ring van een huurquote: huurprijs naar draagkracht. Zo kunnen we voorkomen dat mensen met een smalle beurs hun woning en de stad uitgejaagd worden.

Initiatieven ondersteunen

Om te voorkomen dat goede initiatieven stuk lopen op het geld, wil de PvdA een Rijksfonds voor Wonen instellen. Uit dat fonds kunnen initiatieven op het gebied van nieuwbouw, duurzaamheid, leefbaarheid en sociale samenhang een bijdrage krijgen. Een bijdrage die zich misschien niet in een financiële opbrengst terugbetaalt, maar wel in een maatschappelijke opbrengst die geheel ten goede komt aan onze samenleving. En dat is het soort rendement waar wij als sociaal-democraten pal voor staan.

Leefbare en duurzame samenleving

DOOR SANDRA DOEVENDANS - STATEN LID

Dat we als PvdA niet alleen in Noord-Holland strijden voor duurzaamheid lezen we in het conceptverkiezingsprogramma. Ook vanuit het landelijke willen we flink inzetten op een circulaire economie en naar een duurzamer Nederland. Het is belangrijk dat het klimaatakkoord uit Parijs doorwerkt in ambitieuze doelstellingen, vermindering van de uitstoot van broeikasgas, met de bijbehorende doelen voor energiebe-

sparing en duurzame energie. Om 95% reductie te behalen in 2050 is het belangrijk om een spoedige overgang naar een circulaire economie te realiseren. Door producten verantwoordelijk te maken voor hun producten na verkoop stimuleren we dat producten op termijn volledig biologisch afbreekbaar of recyclebaar zijn. Daarnaast leidt dit tot meer banen. Ook willen we zorgen dat de subsidie 'Stimulering Duurzame energieproducten' (SDE+) beter wordt benut. En Nederland moet koploper worden bij slimme energienetten. Om te zorgen dat

we onze doelstellingen gaan halen willen we inzetten op ambitieuzere beleidsmaatregelen.

Meer vaart

Voor Noord-Holland zou dit goed nieuws zijn. Mede omdat we al goed op weg zijn met onze energietransitie. Als we deze plannen in werking zouden kunnen zetten zorgt dit ook voor meer druk vanuit de landelijke politiek en daardoor meer vaart bij de provincie. Het gaat ons immers nooit snel genoeg!

In memoriam Tjeerd Talsma

Gedeputeerde van Provinciale Staten Noord-Holland

† 1 november 2016

DOOR XANDER DEN UYL - FRACTIEVOORZITTER

Met grote verslagenheid hebben onze fractie en het gewestelijk bestuur kennis genomen van het nieuws dat onze gedeputeerde, Tjeerd Talsma (66), na een kort ziekbed is overleden. Door zijn ruime politieke ervaring, scherpe inzicht en bevoegenheid voor onze Provincie was Tjeerd van grote waarde voor onze fractie en onze partij. Hij was onmiskenbaar onze voorman en wij zullen hem dan ook verschrikkelijk missen.

Het blijft onwerkelijk en intens verdrietig om zo snel en veel te vroeg afscheid te moeten nemen van een man die in alle opzichten nog lang niet klaar was op deze wereld. Of het nu om de overlast van vliegtuigen voor bewoners ging of om de werkgelegenheid voor moeilijk bemiddelbare werkloze Noord-Hollanders; Tjeerd wilde er zijn voor de mensen, voortdurend het verschil maken als bestuurder.

Maandag 7 november hebben wij in een zeer drukbezochte en waardige herdenkingsbijeenkomst op het provinciehuis afscheid genomen van Tjeerd Talsma. Op die bijeenkomst spraken beide dochters van Tjeerd en daarnaast Commisaris der Koning Johan Remkes en Staatssecretaris Sharon Dijksma.

In haar toespraak beschreef Sharon Tjeerd als een bewogen sociaal-democratisch politicus. Zij zei onder andere het volgende: "We gedenken vandaag de man, de vader, de vriend, de bestuurder, maar ook; de sociaaldemocrate. Met het heengaan van Tjeerd lijdt de PvdA in Noord-Holland een zeer gevoelig verlies. Tjeerd was Statenlid van 1999 tot 2011 en vanaf dat jaar gedeputeerde. Tweemaal trok hij de kar voor mijn partij als lijsttrekker in deze mooie provincie, waaronder de laatste keer in 2015. Voor de PvdA-ers in Noord-Holland was Tjeerd een bevoegen baken als het ging over politieke afwegingen en het politieke proces. Ze roemen zijn grote sociaaldemocratische hart en zijn morele kompas. Xander den Uyl schreef me dat dit misschien in het bijzonder tot uitdrukking kwam toen Tjeerd in het diepst van de economische crisis het mogelijk maakte dat Noord-Hollanders via een (interne) opleiding en bijscholing aan

de slag konden op Schiphol. Een bijzonder project, Airport Express, waarbij bewoners uit Amsterdam-West werk konden vinden op onze nationale luchthaven, omdat het de overtuiging van Tjeerd was dat het draagvlak voor zo'n grote luchthaven alleen maar kon blijven wanneer inwoners er ook zelf van kunnen profiteren. In de woorden van Tjeerd: "Amsterdam-West moet niet alleen de overlast ervaren, maar ook de kansen die Schiphol biedt. We kunnen geen samenleving dulden waarbij 30% van de jeugd buitenspel staat. Dan verspillen we talent en hebben we over een aantal jaren onleefbare wijken", einde citaat. Het kenmerkt Tjeerd ten voeten uit. Pragmatisch, gericht op resultaat, maar vanuit een diepgewortelde drive die klassieke sociaal-democraten nu eenmaal eigen is. We zijn niet gekomen om de status quo te bewaken. Onze beweging is gericht op emancipatie en een rotsvast geloof in vooruitgang, vastberaden als we zijn om de wereld een klein beetje rechtvaardiger maken dan ze was toen we kwamen."

De politieke carrière van Tjeerd, die van origine werkzaam was in het onderwijs, begon toen hij in 1994 gemeenteraadslid in Anna Paulowna werd. In 1999 werd hij lid van de PvdA fractie in Noord-Holland waar hij zich voor de fractie bezighield met onder andere verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening. Tjeerd was sinds 2011 namens de PvdA gedeputeerde in Noord-Holland. In zijn eerste periode had Tjeerd de portefeuilles Ruimtelijke

Ordening, Milieu en Schiphol. In die periode heeft Tjeerd het beleid in gang gezet richting de ontwikkeling van OV knooppunten. De koppeling van ruimtelijke ontwikkelingen aan knooppunten van Openbaar Vervoer. Daarnaast was hij ook verantwoordelijk voor het tot stand komen van de Regionale uitvoeringsdiensten waarin handhaving, met name op het gebied van milieu, door gemeenten samen met de provincie werd opgezet. Waar dit voor sommigen een technische operatie leek, kon Tjeerd met vuur betogen waarom deze operatie in het belang was van de burgers van Noord-Holland. Wij hebben recht op een schoon milieu en daarom ook op een overheid die effectief de regels handhaaft. Tjeerd onderscheidde zich door het bijeenbrengen van verschillende partijen en belangen zoals in de milieudialoog IJmond, maar ook rond Schiphol was hij onvermoeibaar pleitbezorger van alle burgers die naast de economische voordelen ook vooral de enorme overlast van het vliegverkeer ondervinden. In de laatste periode was Tjeerd naast gedeputeerde Milieu en Schiphol ook gedeputeerde Natuur en Arbeidsmarkt. Onder zijn politieke leiding heeft de provincie het arbeidsmarktbeleid nieuwe impulsen gegeven, onder andere door de introductie van een werkambassadeur. En in het eerste jaar van zijn gedeputeerdeschap Natuur is meer dan de afgesproken 250 hectare natuur gerealiseerd.

Uiteindelijk is het de mens die het meest zal worden gemist. In onze fractie willen wij Tjeerd ook graag herinneren, naast zijn politiek leiderschap, om zijn droge humor en de persoonlijke aandacht die hij altijd voor ons had, ondanks een zeer drukke agenda. Voor Tjeerds vrouw Marlene en zijn dochters Lara en Claudia en verdere familie is het gemis natuurlijk het allergrootst en wij wensen de familie en vrienden heel veel sterkte.

Tjeerd is niet meer bij ons, maar de herinnering aan hem blijft.

Schiphol

DOOR AUKELIEN JELLEMA - STATENLID

Aan onze nationale luchthaven Schiphol worden in het conceptverkiezingsprogramma zo'n 140 woorden besteed. Dat is een heel bescheiden vermelding over een belangrijk gebied dat enerzijds erg tot de verbeelding spreekt en een enorm belangrijke rol speelt in onze Noord-Hollandse (regionale) economie maar anderzijds ook tot veel overlast en ergernis leidt.

Werkgelegenheid

Er werken zo'n 60.000 mensen in directe banen op en rond het vliegveld. Nog eens zo'n 120.000 mensen, is de berekening, hebben werk vanuit een indirecte relatie met de luchthaven. Schiphol doet er dus toe, maar toch kan de groei van het vliegverkeer niet ongeclusuleerd zijn. Groei is alleen dan aanvaardbaar wanneer Schiphol de uitbreiding zoekt in stille en schone vliegtuigen en lawaaiige en vieze vliegtuigen weert, aldus het conceptverkiezingsprogramma.

Dat is de Noord-Hollandse fractie uit het hart gegrepen.

Er werken zo'n 60.000 mensen op Schiphol

Kwaliteit

Willen we écht werk maken van het terugdringen van de geluidsoverlast rond Schiphol en de uitstoot van fijnstof tegengaan, dan zullen we moeten gaan inzetten op kwaliteit. Dat na-strevend, is het belangrijk dat Lelystad Airport uitgebreid wordt, vooral om vakantieverkeer van Schiphol over te nemen. Een goede OV-verbinding, direct verbonden met het Noorden, de Randstad en Schiphol is dan natuurlijk ook cruciaal. Ook die denkrichting wordt in het conceptverkiezingsprogramma verwoord.

Het zijn stappen in de goede richting. Toch blijft het dossier Schiphol lastig en gecompliceerd. De belangen zijn groot; werkgelegenheid, economische groei, vakantieplezier. Maar de balans moet teruggewonnen worden. Het is tijd voor kwaliteit. In het belang van de omwonenden, in het belang van de volksgezondheid en in het belang van het milieu. Wanneer die kwaliteitsslag wordt gemaakt, is dat uiteindelijk ook in het belang van Schiphol.

Tjeerd

Geschokt door het bericht dat Tjeerd was overleden.

We leerden elkaar 25 jaar geleden kennen. Ik volgde Pieter Hol op als secretaris van het gewest Noord-Holland-Noord waar Tjeerd bestuurslid was. In dezelfde rollen schoven we een jaar later door naar het nieuwe gewest Noord-Holland. De beginjaren van dat gewest waren moeizaam. Cultuurverschillen tussen de drie oude gewesten (NHN, NHZ en A'dam) vroegen tijd om aan elkaar te wennen en een eigen stijl en sfeer te ontwikkelen. Na twee jaar werd Tjeerd gekozen tot nieuwe voorzitter en ik herkozen als secretaris. Na afloop van die jaarvergadering in Aristo Amsterdam, reed Tjeerd met mij mee tot het station in Alkmaar. We praatten hoofdzakelijk over onszelf en legden daarmee de basis voor een hechte vertrouwensband. Daardoor ging het

vanaf de eerste db- en bestuursvergaderingen prima. Er groeide onderling waardering waardoor een uitstekende samenwerking ontstond. Zo kwam het nieuwe gewest goed op gang.

Ook in persoonlijke contacten, ging het niet alleen over de partij en ons gewest. Als er iets in de privésfeer van gezin of onze gemeenschappelijke onderwijsachtergrond gebeurde, deelden we ook die problemen. Soms kwam Tjeerd zo maar even langs in Groet met voor Dini een bloemetje en voor mij een boek, dat ik beslist moest lezen.

Tjeerd zou vier jaar voorzitter blijven om in 1999 over te stappen naar de Statenfractie. Omdat ik als gewestelijk secretaris vaak de fractievergaderingen bezocht, verschoven onze contacten zich ook naar het mij, als oud-Statelid, zo vertrouwde provinciehuis. Toen ik jaren later het secretariaat opgaf, spraken we elkaar hoofdzakelijk in de gewestelijke vergaderingen. Maar waar

we elkaar ook ontmoetten, altijd informeerde Tjeerd naar mijn persoonlijke omstandigheden, naar Dini, de kinderen, enz.

Het laatst spraken wij elkaar dit voorjaar tijdens de gewestelijke vergadering in Castricum. Tjeerd hield daar een voortreffelijke inleiding over natuurbehoud. Na afloop zei ik tegen hem: "Het was niet alleen een prima toespraak van een geroutineerd politicus, maar bovenal een pedagogisch verantwoorde les van een schoolmeester. Want dat ben en blijf je." Hij lachte en riep me bij de deur na: "Wie kan dat beter weten dan een schoolmeester?" Het was onze laatste woordenwisseling. Op 7 november zat ik in de Statenzaal bij de herdenking van Tjeerd. Hij laat een onuitwisbaar mooie herinnering na.

Kees van der Zel

Natuur, landbouw en milieu

DOOR AUKELIEN JELLEMA EN NICO PAPINEAU SALM - STATENLEDEN

Wat betreft landbouw, natuur en milieu sluit het landelijke concept programma goed aan bij de inzet van de PvdA in onze provincie. Streven naar een meer circulaire economie en verduurzaming van de landbouw is ook voor Noord-Holland noodzakelijk.

Economie versus ruimte

Boeiend in het programma is dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de landbouw als economische activiteit en de landbouw als ruimtelijke activiteit, een ontwikkeling die we ook al zien in Noord-Holland. Onze provincie is koploper voor wat betreft geavanceerde, industriële agrarische sectoren die weinig grond gebruiken. Hierdoor komt er meer ruimte voor open gebieden die juist grote landschappelijke waarde hebben.

“Met geavanceerde productie wordt er weinig grond gebruikt.”

lokale productie

Boeren en veehouders zouden ook gestimuleerd moeten worden om zich te

richten op het produceren van duurzame kwaliteitsproducten en grondgebondenheid. Door te kiezen voor natuur-inclusieve landbouw, lokale productie- en consumptieketens, dier- en milieuvriendelijke landbouwconcepten kan een veel sterkere verbinding tussen landbouw en maatschappij worden gelegd.

Volksgezondheid

Het is een goede zaak om de veestapel in de toekomst te controleren middels dierrechten, met als norm dat de volksgezondheid gegarandeerd moet zijn. Bijvoorbeeld om zoönose-uitbraken als Q-koorts te voorkomen. Andere normen zijn duurzaamheid en het dierenwelzijn. Prima is dan ook het streven, in het concept verkiezingsprogramma, om de provincies de bevoegdheid te geven om regionaal extra eisen te stellen aan de veehouderij. Juist in het kader van de volksgezondheid!

Natuur mag wel wat meer

De paragraaf over natuur kan ons inziens wel wat krachtiger worden geformuleerd. Het programma biedt niet veel nieuwe perspectieven voor het natuurbeleid in Noord-Holland. De natuur staat er ook in onze provincie niet goed voor, de biodiversiteit is onder de maat. Dit betekent dat er hectares natuur bij moeten komen en versnipperde natuurgebieden met elkaar verbonden moeten worden. Zo is de afspraak (in het coalitieakkoord) dat er jaarlijks 250

Bedrijven haken in op het leveren van streekproducten

hectare natuur bij komt. De PvdA Noord-Holland is actief bezig om hier vooruitgang in te boeken en in de komende jaren gaan we hier zéker mee door.

Luchtkwaliteit

Bij milieu wordt terecht gesteld dat op dit moment de grootste vervuiling plaatsvindt op zee en in de lucht. In Noord-Holland is de luchtkwaliteit op een aantal locaties slecht en voldoet niet aan de gehanteerde Europese Normen. Dit is niet goed voor de inwoners. Het instellen van één landelijk systeem van milieuvignetten kan ons goed helpen om een betere luchtkwaliteit af te dwingen. Prima dat de vervuulende scheepvaart wordt aangepakt in het landelijk verkiezingsprogramma. In onze eigen provincie wordt dit bijvoorbeeld al aangepakt (bij de binnenvaart) door het terugdringen van het zogenaamde 'varend ontgassen'.

Amendementen

Binnen de groep PvdA-woordvoerders in de 12 provincies wordt op dit moment gewerkt aan een aantal amendementsvoorstellen op het landelijke programma. Een van de amendementen die worden uitgewerkt gaat over 'water en groen in de stad'. Een leefbare, groene en waterrijke omgeving gaat hand in hand met klimaatuitdagingen die voor ons liggen. Investeren in groen en water in de stad is een noodzakelijke investering in onze toekomst. Of dit amendement het gaat halen op het Congres van 14 en 15 januari aanstaande, moeten we nog even afwachten.

Koeien in natuurgebied Kruiszwijn

Op weg naar de nieuwe omgevingsvisie ‘Noord-Holland 2050’

DOOR NICO PAPINEAU SALM - STATENLID

Begin 2019 wordt de omgevingswet van kracht. Dit betekent dat op dat moment gemeenten en de provincie een omgevingsvisie moeten hebben. Van de Noord-Hollandse gemeenten heeft op dit moment alleen Hollands Kroon een omgevingsvisie.

Karakteristiek open landschap in Noord-Holland

Een aantal gemeenten is in regionaal verband gestart met het proces om tot een visie te komen. De provincie is begin 2016 begonnen met het project omgevingsvisie. De periode tot eind 2016 is uitgetrokken voor de verkenningsfase om, door het voeren van gesprekken en expertmeetings, trends en ontwikkelingen in kaart te brengen. Vervolgens komt Gedeputeerde Staten (GS) op basis hiervan in januari 2017 met een koersdocument. Dit wordt daarna door Provinciale Staten (PS) vastgesteld. Na de zomer van 2017 volgt het concept van de omgevingsvisie NH2050.

Ruimte voor natuur

De PvdA NH staat voor een goede inrichting/ontwikkeling van de provincie, de dorpen, steden en de waterhuishouding. Waar voldoende woningen en werk

zijn, waar natuur de ruimte krijgt, met zoveel mogelijk opwekking van energie uit duurzame bronnen, met optimale bereikbaarheid in de hele provincie en goed functionerend openbaar vervoer op maat. Deze aspecten sluiten goed aan bij de trends/ontwikkelingen die de provincie inmiddels heeft benoemd.

Ruimte voor gemeenten

Op 21 september jl. was de eerste bijeenkomst van PvdA leden over de omgevingsvisie. Daar werd benadrukt dat de omgevingsvisie het resultaat moet zijn van een gelijkwaardige samenwerking van provincie, gemeenten en waterschappen. Dat de provincie in ieder geval leidend moet zijn bij inrichting van de natuur, de mobiliteit en de begrenzing van het landschap. En verder dat gemeenten veel ruimte moeten hebben

om samen met hun inwoners de gewenste ontwikkelingen te bepalen.

De periode tot september 2017 (concept visie) gebruiken we om in de diverse regio's met PvdA gemeenteraadsleden, waterschapsbestuurders, PvdA leden en andere belangstellenden te praten over goede bouwstenen en keuzes voor de omgevingsvisie. Als er in de regio's bijeenkomsten worden georganiseerd wil de Statenfractie hieraan graag een actieve bijdrage leveren. Neem hiertoe contact op met Nico Papineau Salm (info@nicosalm.nl). De regiobijeenkomst van het gewest in het voorjaar van 2017 staat ook in het teken van de omgevingsvisie.

De provincie geeft een digitale nieuwsbrief uit over de totstandkoming van de omgevingsvisie. Hiervoor aanmelden via omgevingsvisie@noord-holland.nl

nauw samenwerken binnen een gezamenlijke groeiagenda (regionale gebonden crowd funding – niet fiscaal en minder regels.

- Het topsectorenbeleid krijgt een regionale uitvoering. Via regionale investeringsmaatschappijen gaat de overheid direct investeren in kansrijke (MKB) bedrijven en ontwikkelingen. We stimuleren studenten en universiteiten om de opgedane kennis in de praktijk te brengen in nieuwe ondernemingen, die potentieel veel werkgelegenheid zullen genereren. Dat doen we regionaal.

Een goede mix van investeringen in duurzaamheid, werkgelegenheid en infrastructuur (met name OV verbindingen). Dat je hiervoor regionale slag- en uitvoeringskracht nodig hebt en benut is evident. Wij doen daar graag aan mee vanuit Noord Holland. Daarvoor is wel een sterke PvdA nodig zowel landelijk, lokaal als regionaal.

Investeren in de economie

DOOR ADNAN TEKIN - STATENLID

Investeren in een duurzame, sterke en sociale economie is de ambitie van de PvdA, lezen wij in het concept verkiezingsprogramma. Een ambitie waar de PvdA in Noord-Holland ook hard aan werkt.

Het aanjagen en stimuleren van de regionale economie en betere aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs is een van de topprioriteiten van de Noord-Hollandse coalitie.

Een flink aantal voorstellen uit ons concept verkiezingsprogramma kunnen hieraan bijdragen. Een paar voorstellen uitgelicht:

- Wij willen dat de overheid minder subsidieert en meer direct investeert in duurzame energie. De Bank Nederlandse Gemeenten en Waterschapsbank willen wij omvormen tot een publiek-private investe-

ringsbank die het MKB financiert en grootschalige publieke investeringen doet, zoals infrastructuur, ICT, woningbouw en duurzaamheid. Deze bank krijgt een eigen vermogen van 10 miljard en kan een veelvoud van dit bedrag investeren in onze economie.

- Met de provincies richten we regionale fondsen op voor infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling die zich vooral richten op de aanleg van meer OV-verbindingen, grootschalig onderhoud en de ontwikkeling en ontsluiting van nieuwe woon- en werkgebieden.
- Wij willen economisch beleid, nieuwe industriepolitiek en innovatiebeleid laten uitvoeren door regionale samenwerkingsverbanden over sectorgrenzen heen, waarin overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven

Water

DOOR RINA VAN ROOIJ - STATENLID

Water is een element van levensbelang. Dan gaat het niet alleen om de waterkwaliteit, maar ook om voldoende water en bescherming tegen wateroverlast. En dan is er ook nog de beleving van water zoals de recreatie en de leefomgeving. En, last but not least, de gevolgen van de klimaatverandering.

Waterfilters

In het verkiezingsprogramma zijn deze thema's uiteraard terug te vinden. Over kwaliteit van water, bijvoorbeeld het verplicht werken met filters tegen vervuiling van medicijnen bij ziekenhuizen, maar ook dicht bij de bron, zoals het verwijderen van microplastics uit cosmetica en wasmiddelen.

Meer kwaliteit met water

Het programma zegt verder dat water moet worden ingezet als kwaliteitsimpuls: het verbinden van water en ruimte en een integrale aanpak om waterveiligheid te verbinden met natuurontwikkeling, recreatie en landschapsbeheer.

De verschillende overheden hebben hierin ieder hun eigen rol. De centrale overheid door bijvoorbeeld het maken van beleid en het vastleggen in wetten, de provinciale en lokale overheden door

planologische plannen en het verlenen van vergunningen.

Actieve overheid

Eerder dit jaar brachten onze kamerleden Lutz Jacobi en Henk Leenders de notitie "Groen en water in de stad" uit. Dit dient als leidraad voor de komende periode en heeft ook als input gediend voor het verkiezingsprogramma. Ze beogen hiermee de leefbaarheid en gezondheid in de stad te verbeteren, de biodiversiteit te bevorderen en bij te dragen aan het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering. Zij doen daarbij een oproep aan de overheid om actief en stimulerend op te treden. Alle overheidslagen moeten streven naar een groenblauwe infrastructuur en dat opnemen in hun beleid. En natuurlijk is samenwerking met maatschappelijke partners hierbij van belang. Uiteraard zijn er al veel prachtige voorbeelden in onze pro-

vincie van projecten waarbij opwarming van de stad wordt tegengegaan, regenwater niet in het riool komt, vergroening van tuinen en daken etc. Amsterdam Rainproof is een mooi voorbeeld.

“Breng groen en water terug in de stad.”

Overleg

In onze Provincie hebben wij het PvdA "wateroverleg". Dat is een overleg met de waterschappen en de Staten. In dit overleg houden wij elkaar op de hoogte en werken wij aan gemeenschappelijke thema's. Een van deze thema's is het werken aan groen en water in de stad. Begin 2017 gaan we met gemeenten in overleg om ieder vanuit de eigen rol een bijdrage te leveren aan een gezonde leefomgeving, een beter klimaat en mensen bewust te maken van wat zij hier zelf aan kunnen doen.

Meepraten?

Ook geïnteresseerd in dit thema en wilt u graag met ons meepraten en meedenken? Dat kan. Geef u op door een email te sturen naar rinavanrooij@hotmail.com. Bij voldoende aanmeldingen nodig ik u dan begin 2017 uit voor een eerste bijeenkomst.

Fiets!

DOOR MARIEKE VAN DUIJN - STATENLID

In Nederland heeft bijna elke inwoner 1 of meer fietsen en steeds meer mensen fietsen steeds grotere afstanden. Dit komt onder andere door de e-bike, maar ook de toenemende drukte op de autoweg zorgt dat de fiets als steeds beter alternatief wordt gezien.

Verschillende provincies spelen in op deze groei door bijvoorbeeld snelfietsroutes te realiseren, fietspaden te verbreden en stallingsproblemen op te lossen. Vooral in de Randstad kampen fietsers met de uitdaging om veilig en fijn aan het verkeer te blijven deelnemen. Verkeersminister Schultz zei ook onlangs: "Voor de gebruiker en onze

economie is het belangrijk om te blijven investeren in infrastructuur en bereikbaarheid". Zij wil met het maken van fietsplannen op de actuele ontwikkelingen inspelen.

Kansen

En dat wil de PvdA in Noord-Holland ook! Niet afwachten tot het te erg misgaat met al deze uitdagingen, maar kansen pakken. We zijn blij dat het aantal fietsbewegingen fors groeit en dan moeten we daar ook op aansluiten. Daarom werken we aan de realisatie van snelfietsroutes, stallingsmogelijkheden en goede fietspaden die deel uitmaken van een goed netwerk. En ook op het gebied van verkeersmanagement is nog veel te winnen voor de fietser. In Rotterdam en verschillende andere steden krijg je door een 'regensensor' eerder groen bij slecht weer. En in bijvoorbeeld

Kopenhagen (fietsstad nr.1) kunnen verkeersmanagers vanuit één applicatie de drukte op de fietsroutes monitoren, individuele fietsers bundelen in groene golven of het aanbod verspreiden over meerdere routes. Met themaroutes, bijvoorbeeld winkel- of toerroutes, kunnen inwoners geprikkeld worden om eens een andere route te nemen.

Het wordt dus steeds sneller en leuker om te fietsen. Zeker ook wanneer op straat de reistijden voor zowel fiets als auto worden getoond. Verleidelijk voor automobilisten, aangezien de fietstijd vaak korter is. Zo krijgt 'een fietser die een automobilist verleidt' wel een hele andere betekenis. Maar nu eerst de provinciale bestuurders maar eens zien te verleiden..

Een verbonden samenleving kan niet zonder water

DOOR BEA DE BUISONJE EN REINIE KAAS
WATERSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT

Veenweidegebied de Eilandspolder is gelukkig al onderdeel van Natura 2000

In januari 2016 heeft de groep van Waterschapsbestuurders in de PvdA geïnventariseerd wat voor de waterschappen de belangrijkste items zijn die in Den Haag verwezenlijkt zouden moeten worden. We kwamen uit op een tiental onderwerpen wat betreft gezond en veilig water in een verbonden samenleving.

Inbreng

Bij de werkgroep Duurzaamheid konden we veel van onze punten inbrengen. En met succes gezien teksten als dat “water in ons land nadrukkelijk aanwezig is” (hfst 9) en in “Het vizier op 2040”. Daarin is een van de motto’s “zet water in als kwaliteitsimpuls – water en ruimte: het koningskoppel voor de toekomst”. Daar zijn we het natuurlijk volmondig mee eens.

Waterkwaliteit

Kortom, in het conceptprogramma is een aantal van onze punten overgenomen. Zo moet er meer gedaan worden aan gezond oppervlaktewater dat een belangrijke bron voor ons drinkwater is. Daarbij beperken we ons niet tot de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi’s). Impliciet wordt er gepleit voor biologisch evenwicht tussen mens, dier en plant. Het programma geeft goede aanzetten om de bronnen van vervuiling aan te pakken. Bijvoorbeeld door het pleiten voor landelijke invoering van het Pharmafilter in zieken- en verpleeghuizen. Dit decentrale zuiveringsfilter zuivert medicijnresten, röntgencontrastmiddelen en potentiële ziekenhuisinfectiebronnen uit de ziekenhuisafvalketen.

Functie volgt peil

Een grote zorg voor een groot deel van West- en Noord Nederland is het verder dalen van het veenweidegebied. We missen hiervoor aandacht in het conceptprogramma. We moeten inklinking van het veen en de uitstoot van CO2 zo veel mogelijk proberen te beperken. Dat kan door terughoudend te zijn in het verlagen van het waterpeil in het veenweidegebied. Voor het gebruik van de bodem geldt dan automatisch dat dit hieraan zal moeten worden aangepast.

Het klimaat in de stad

De klimaat-adaptieve stad is deels overgenomen: klimaatanpak combineren met recreatief medegebruik. Het zou nog beter kunnen om water gezond in te zetten in opwarmende versteende gebieden. Vandaar dat we extra aandacht willen voor de waterbestendige stad, een stad die is opgewassen tegen klimaatveranderingen die gepaard gaan met hevige stortbuien en hogere temperaturen.

“De stad moet tegen stortbuien bestand zijn.”

Hedendaagse hoosbuien zorgen nu al voor wateroverlast. Opvang van water in de stad door vergroening en waterprojecten is een noodzakelijke investering in onze leefomgeving en onze toekomst. Hierdoor zorgen we voor een eerlijke

verdeling van groen en water over de stad en geven we mensen de ruimte voor initiatieven door hen buurtrechten te geven om hun eigen leefomgeving naar eigen inzicht te vergroenen en te verblauwen.

Geborgden en kwijtschelding

Zoals gezegd is een aantal belangrijke items min of meer overgenomen, maar er zijn twee onderwerpen die we echt missen, namelijk statements over geborgde zetels en kwijtschelding. Naar onze mening is het afschaffen van de geborgden zetels heel goed te plaatsen in het kader van het in hoofdstuk één genoemde “publieke taken vragen democratische controle”. Het beleid van de waterschappen moet op grond van het algemeen belang worden vastgesteld en niet op grond van deelbelangen, laat staan op grond van eigenbelang. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor de besteding van € 2,5 miljard/jaar en op de grote publieke belangen hoort democratisch toezicht te zijn.

Sociale paragraaf

Verder vinden we dat we er duidelijk over moeten zijn dat we de laagste inkomens kwijtschelden van belastingen en dat dit ook moet gelden voor de kleine zelfstandigen. Momenteel staat deze kwijtschelding bij de waterschappen onder druk. Daarom moeten we ons ook hard maken voor een sociale paragraaf in het nieuwe Bestuursakkoord Water.

AGENDA

December

03 - 14.00 uur lijsttrekkersdebat in Roest
10 - 09.30 uur Gewestelijke vergadering
12 - 10.00 uur Provinciale Staten
14 - 19.30 uur fractievergadering

Januari

09 - 19.30 uur fractievergadering
16 - 13.15 uur commissie M&F
18.15 uur commissie EEB
23 - 13.15 uur commissie NLM
18.15 uur commissie RWW
30 - 19.30 uur fractievergadering

Februari

06 - 10.00 uur Provinciale Staten
13 - 13.15 uur commissie M&F
18.15 uur commissie EEB
15 - 19.30 uur fractievergadering
27 - 13.15 uur commissie NLM
18.15 uur commissie RWW

Commissies:

EEB: Economie, Energie en Bestuur
M & F: Mobiliteit en Financiën
NLM: Natuur, Landbouw en Milieu
RWW: Ruimte, Wonen en Water

Vergaderingen zijn openbaar.

Fractievergaderingen zijn toegankelijk voor leden van de PvdA (aanmelden bij fractiebureau).

Statenvergaderingen vinden plaats in het Provinciehuis.

Het gewestbestuur vergadert aan de Truus Oversteegenstraat 139, Haarlem.

Redactionele bijdragen over provinciale zaken of ingezonden brieven zijn welkom! Stuur voor 10 februari in naar mirjam@mus.nl

COLOFON

Aan dit nummer werkten mee: Bea de Buissonje, Rian van Dam, Sandra Doevendans, Marieke van Duijn, Aukelien Jellema, Reinie Kaas, Mirjam van Musscher, Nico Papineau Salm, Adnan Tekin, Rina van Rooij, Eelco Taams, Xander den Uyl, Lars Voskuil en Kees van der Zel.

Subsidie voor activiteiten

Het gewestbestuur ontvangt wel eens vragen over de mogelijkheden voor subsidiëring van activiteiten door het gewest. Een apart activiteitenfonds heeft het gewest niet meer. De landelijke partij heeft wel een activiteitenfonds. Er zijn echter ook bij het gewest mogelijkheden. Daar zijn richtlijnen voor. Zo dient de activiteit onder andere een regionaal bereik te hebben. Stuur een omschrijving van je activiteit naar de gewestsecretaris, dan hoor je of deze voldoet aan de richtlijnen. Neem voor meer informatie contact op met het secretariaat: secretariaatgewestnh@pvda.nl.

Sociale media

Altijd al willen weten hoe het er in de Provincie aan toe gaat? Volg ons dan op Facebook en Twitter. Ons Statenlid Sandra Doevendans zal vanaf nu beginnen met vloggen. Korte filmpjes tijdens de Provinciale Statenvergadering en de commissievergaderingen.

Symposium klimaatverandering

Op vrijdagmiddag 2 december 2016 organiseren de Statenfracties van de Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en GroenLinks uit Noord-Holland het symposium Klimaatverandering in de Statenzaal van het Provinciehuis in Haarlem. Inspirerende sprekers zullen de urgentie van de klimaatproblematiek toelichten.

Het symposium begint om 13.00 uur. Aanmelden kan bij José Lapré: laprej@noord-holland.nl

Eindredactie en lay-out Mirjam van Musscher
Telefoon 0224 - 552067 / 06-515 32 469
Aanleveren kopij via mirjam@mus.nl

DEADLINE KOPIJ VOOR PROVINCIAAL NR 1 - 10 FEBRUARI 2017

Wie wordt de Rode Kanjer 2016?

Het bestuur van het Gewest Noord-Holland roept je op om partijgenoten te nomineren als Rode Kanjer 2016. Deze prijs is ingesteld door het gewest en de eerste Rode Kanjer was Ed Wagemaker in 2011. Daarna vielen Martien Brander, Ria Steenaert, Fatima Elatik en Jan-Dolf Abraham de eer te beurt.

In aanmerking voor deze eer komen mensen die:

- de waarden van de sociaaldemocratie op bijzondere wijze bevorderen
- daarbij voor concrete resultaten zorgen
- lid van de PvdA zijn
- in Noord-Holland wonen

De prijsuitreiking vindt plaats tijdens de Nieuwjaarsreceptie van het gewestbestuur en de afdeling Haarlem op zondag 8 januari tussen 15.00 en 18.00 uur Haarlem (lokatie nog niet bekend bij het ter perse gaan van deze Provinciaal). Kandidaten (met een korte toelichting) aanmelden voor 24 december a.s. bij het secretariaat van het gewest: secretariaatgewestnh@pvda.nl. De nominaties zullen worden beoordeeld door een jury bestaande uit prominente leden uit Noord-Holland.

Uitnodiging voor de nieuwjaarsreceptie op zondag 8 januari

Het Bestuur van het Gewest nodigt je uit voor de gezellige Nieuwjaarsreceptie op zondagmiddag 8 januari. Naast een vooruitblik op het nieuwe jaar zal ook de uitreiking van de 6e Rode Kanjer plaatsvinden.

Lokatie in Haarlem volgt.
Aanvang 15.00 uur.

UITNODIGING

zaterdag 3 december 2016

Lijsttrekkersdebat in Amsterdam

De Tweede Kamerverkiezing van maart 2017 komen eraan. De PvdA organiseert voorafgaand aan deze verkiezingen van 24 november tot en met 7 december een lijsttrekkersverkiezing. Want: de leden bepalen wie lijsttrekker wordt van de PvdA bij de Tweede Kamerverkiezingen: Diederik Samsom of Lodewijk Asscher. En jij kunt nog meestemmen!

Debat!

Heb je je keus nog niet bepaald? Kom dan naar het laatste lijsttrekkersdebat op zaterdag 3 december in Amsterdam. De PvdA staat voor goed werk, eerlijk werk en meer werk. In dit debat gaat het daarom over prangende zaken op het gebied van werk en inkomen. Denk aan de doorgesloten flexibiliteit en verdrin-

ging op de arbeidsmarkt, het zorgen voor baankansen voor jong en oud, maar ook over het recht op een goed pensioen. Hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat iedereen een kans krijgt op goed werk en een rechtvaardig inkomen? En hoe kunnen we de positie van flexwerkers versterken en ervoor zorgen dat we échte banen creëren, zonder de onzekerheid om ineens op straat te komen te staan?

Stem mee

Alle PvdA-leden bepalen samen wie onze lijsttrekker wordt bij de Tweede Kamerverkiezingen, en daarmee wie de richting van onze toekomst bepaalt. Dat gebeurt tijdens de lijsttrekkersverkiezing van donderdag 24 november tot woensdag 7 december. Daarnaast kun je

in januari meestemmen over de inhoud van ons verkiezingsprogramma of de samenstelling van de hele kandidatenlijst. En dat kan ter plaatse, en zelfs vanuit huis. Hoe alles precies werkt? Dat lees je op PvdA.nl. Jij bepaalt de toekomst!

Zaterdag 3 december 2016
Lijsttrekkersdebat

Roest, Jacob Bontiusplaats 1,
Amsterdam
van 14.00 - 16.00 uur

Meld je aan via PvdA.nl aub.

Gewestelijke vergadering

Op zaterdag 17 december is er een Gewestelijke vergadering op Perron 3a, station Haarlem. Onder andere zullen er de resultaten van het voorcongres worden besproken. Verder natuurlijk het jaarplan en de begroting voor 2017. Wegens de vele activiteiten rond de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen vervalt dit keer de Regiodag. De eerstvolgende Regiodag is op zaterdag 18 maart 2017 en gaat over de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.

Agenda

9.30 uur Inloop

10.00 uur Ontvangst door Rian van Dam, voorzitter gewestelijk bestuur

1. Opening
2. Mededelingen
3. Actualiteit
4. Jaarplan.
5. Begroting

6. Resultaten voorcongres en ledendemocratie.
  7. Komende verkiezingen
  8. Rondvraag
- 12.00 uur Sluiting.

Zaterdag 17 december 2016

Gewestelijke vergadering
op Perron 3a, station Haarlem.
Inloop vanaf 9.30 uur,
aanvang 10.00 uur.